

LAUSUNTO

25.1.2013

Vantaan Innovaatioinstituutti Oy kiittää liikenne- ja viestintäministeriötä mahdollisuudesta saada lausua mielenkiintoisesta Huippunopea laajakaista –toimenpideohjelmasta.

Vantaan Innovaatioinstituutti on aluekehittämistä tekevä yhtiö joka mm toteuttaa hankkeita joissa kehitetään Vantaan uusista alueista ICT- ja ympäristöteknologioiden mallialueita. Tavoitteena on luoda uusien palvelujen testausympäristöjä aitoihin elämän tilanteisiin ja ympäristöihin (<http://vantaainnovation.fi/etusivu/>). **Lausuntomme loppupuolella esitämme konkreettisia avauksia edellä mainitusta ja esitämme ehdotuksemme pilottikohteeksi.**

Haluamme kohteliaimmin kiinnittää huomiotanne seuraaviin lausunnossa esille tulleisiin seikkoihin:

Huippunopean laajakaistan teknologian osuudessa tulee ottaa vahvemmin kantaa langattoman laajakaistan vajaavaisuuteen verrattuna kuituliitintään, kuituliitännän eduksi. Nykyisin langaton laajakaista voi tarjota realistisesti 40Mbps (LTE teoreettinen yli 100Mbps) nopeuksia muutamille sadoille käyttäjille, solun säteen ollessa noin 1-1,5 km. Kuituverkon nopeudet ovat noin 40Gbps nykyisin ja muutaman vuoden sisällä 100Gbps palvelen tuhansia yhtäaikaista käyttäjiä 100Mbps nopeudella. Tarkemmat vertailut ja laskelmat voidaan tarvittaessa tehdä, mutta tärkeintä on ymmärtää suhde kiinteän laajakaistan ja langattoman kyvykkyyden välillä.

Näkisimme että hallitusohjelman kirjauksen ”Suomen tavoite olla johtava laajakaistamaa” (s 3) tulisi olla vahvasti käyttäjälähtöinen ja käytännön työssä ja asian jalkauttamisessa kuulua ”Suomen tavoite olla johtava maa sähköisten palveluiden toteuttamisessa”.

Julkisten organisaatioiden tulee tehdä valokuituverkot mahdollisiksi ja edistää tietoyhteiskunnan syntyä. Raportissa mainitaan jo rakentamiseen liittyviä ehdotuksia. Niiden lisäksi yhteiskuntaa tukevien toimijoiden (kuten valtio, kunnat, lainsäädäntö) tulee sisällyttää laajakaista asumisen infrastruktuurin. Siihen tarvitaan välittömiä toimenpiteitä, ettei yhä enemmän fragmentoiduta ja toiminta mono- duo- tai tripolisoidu. Nykyisin palveluntarjoajien tyyli, jossa jokainen toimija toimittaa omat kuidut ja palvelut kiinteistöihin ei saa jatkua. Tällä hetkellä joudutaan sitoutumaan yhteen palveluntarjoajaan ilman aitoa valintaa. Nykyisin kuituverkkojen operoijat/palvelun tarjoajat liittävät suuria kiinteistöjä omiin verkkoihinsa, jotka ovat "cash cow" liiketoimintaa heille ja haja-asutusalueet rahoitetaan yhteiskunnan varoilla.

Laajakaistan saaminen jokaiseen kotitalouteen tulee olla tavoite. Sen yhteiskunnalliset säästöt ovat huomattavat, kuten raportissakin otetaan kantaa sosiaali- ja terveystalouden tarjoamisen mahdollisuuksiin. Uusien ja innovatiivisten julkisten palveluiden kehittäminen ja käyttöönotto vaatii kotitalouksien liittymistä julkisten tahojen tarjoamiin palveluihin. Kunnilla ja kaupungeilla ei ole varaa maksaa 30 euroa jokaisen sosiaali- ja terveyssektorin asiakkaan osalta ulkopuoliselle laajakaistapalvelun tarjoajalle kunnan (hoito)palvelun saadakseen, vaan tämä tulee tehdä julkisella infrastruktuurilla kuten sähkö ja vedet.

Ehdotus liikenne- ja viestintäministeriön pilotointikohteeksi:

Ehdotamme, että liikenne- ja viestintäministeriö ottaisi mainitsemakseen pilotointikohteeksi rakennettavan Kivistön alueen ja yhteistyössä kanssamme pyrkisi toteuttamaan kuvattujen tavoitteiden mukaisia toimenpiteitä alueella. Keskustelisimme mielellämme asiasta kanssanne. Tavoitteenamme on käyttäjälähtöinen palvelujen ja toimintamallien kehittäminen.

Taustaa

Vantaan Innovaatioinstituutin *Vantaan innovaatioympäristön kehittämishanke* kehittää Vantaalle testausympäristöjä (living lab), jotka palvelevat sekä kaupunkia, alueen asukkaita että yrityksiä. Alueilla tullaan testaamaan uudenlaisten teknologioiden mahdollistamia palveluratkaisuja ja keräämään niistä palautetta käyttäjiltä. Testausprojektit tukevat osaltaan sitä, että Kivistöstä ja Aviapolis-alueesta kehittyy tieto- ja viestintäteknologian ja ympäristöteknologian mallialueita. Testaus toteutetaan yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa ja kaupungin organisaatiosta esitetyt tarpeet ja toiveet ovat niiden suunnittelun lähtökohtana. Erittäin oleellinen osa testausta ja palveluiden kehittämistä ovat käyttäjien tarpeet. Testausprojektit sijoittuvat koti-, työ-, palvelu- ja kaupunkiympäristöihin.

Aiheeseen liittyvät testauspilottimme tällä hetkellä:

Valokuitu kaikkiin koteihin ja sen avulla tarjottavat palvelut

- Jos kuntalaisille halutaan tarjota uusia digitaalisia palveluita esimerkiksi sosiaali- ja terveyspuolella, mitä vaatimuksia se asettaisi verkon toteuttamiselle ja hallinnalle? Vantaan Kivistöön ollaan toteuttamassa uutta asuinympäristöä, jossa laajakaistaverkko mahdollistaisi monipuolisten palvelujen tarjoamisen alueen asukkaille ja muille toimijoille. Valokuidun avulla pyritään lisäämään asumismukavuutta, turvallisuutta, yhteisöllisyyttä ja viihtyisyyttä mahdollistamalla käyttäjän tarpeista lähtöisin olevien palveluiden kehitys ja käyttö. Projekti tähtää mahdollisiin tuleviin kustannussäästöihin, joista hyötyvät sekä kaupunki että käyttäjät. Ratkaisu tukee osaltaan Kivistön kehittymistä uusien palveluiden testausympäristöksi. Alueella on asuntomessut vuonna 2015.

Energiankulutuksen reaaliaikainen seuranta

- Pilotin tavoitteena on kehittää ja koekäyttää energiankulutuksen reaaliaikainen seuranta- (ja ohjaus)järjestelmä, jonka toinen tehtävä on kouluttaa asukkaita tai julkisen rakennuksen (esim. koulun) käyttäjiä säästämään energiaa. Kilpailutus toteutetaan neuvottelumenettelyllä ja on parhaillaan käynnissä.

Arjen anturointi

- Anturointiprojektissa kartoitetaan ja testataan erityyppisiä langattomia mittaussysteemejä. Näiden avulla pyritään vaikuttamaan rakennusten energiankulutukseen, sisäilman laatuun ja esimerkiksi homeongelmien syntyyn sekä uusissa että vanhoissa kohteissa. Oletus on, että tavoite on saavutettavissa, jos hyödynnetään oletusarvojen sijaan ajantasaista mittaustietoa.

Yhteiskäyttöisten parkkipaikkojen toimintamalli

- Projektin tavoitteena on edistää pysäköinnin yhteiskäyttöä eri käyttäjäryhmien ja toimintojen välillä sekä tehostaa parkkipaikkojen käyttöastetta. Kivistön kohdealueella tulee olemaan asutusta sekä kunnallisia palveluja, kuten koulu, päiväkotiki ja musiikkioppilaitos.

Matkustajavirtojen ohjaus Helsinki-Vantaan lentoasemalle

- Pilotin tavoitteena on lisätä matkustamisen laatua sujuvoittamalla ja kehittämällä siihen liittyviä palveluita. Projektissa on etsitty ratkaisua, joka mahdollistaisi matkustajien ohjaamisen ja tiedottamisen riippumattomana sähkö- tai tietoliikenneyhteyksistä. Tavoitteena on voida tarjota tietoa esimerkiksi rakennustyömailla tai paikoissa, joissa ei ole saatavilla kiinteää sähköyhteyttä.

Yhteisöllinen alueportaali

- Projektin ideana on kehittää malli yhteisöllisyyttä luovasta alueportaalista. Portaali tähtää yhteisöllisyyden lisääntymisen lisäksi siihen, että alueen asukkaille on tarjolla yhdessä paikassa "kaikki" alueellisesti relevantti tieto. Portaalista olisi löydettävissä tietoa paikallisista palveluista, paikallisista putkimiehistä, koiranulkoiluttajista, lastenhoitajista jne ja se mahdollistaisi naapuriavun pyytämisen ja tarjoamisen. Alueportaalin tulee olla monistettava "joka kylän" malli. Painopiste on asukkaiden osallistamisessa ja modernin ihmisen turvaverkon luomisessa.

Sähköinen liikenne + CityMobil2

- CityMobil2 -hankkeessa 12 eurooppalaista kaupunkia käy läpi joukkoliikennesuunnitelmansa ja selvittää, onko automaattisten eli kuskittomien ajoneuvojen avulla mahdollista tarjota uudenlaista joukkoliikennepalvelua ja samalla vähentää yksityisautoilua. Vantaan kaupunki tekee tulevaisuuteen katsovan selvityksen siitä, kuinka pikkubusseilla toteutettava automaattinen joukkoliikennepalvelu sopisi Aviapoliksen tai Kivistön alueille. Tavoitteena on saada EU-rahoitteinen demonstraatio järjestettäväksi vuonna 2015, jolloin automaattinen joukkoliikennepalvelu toimisi osana syöttöliikennettä kehäradan asemille.

Yllä on siis osa (ICT-pohjaisista) aluekehittämiseen tähtäävästä toiminnastamme. Keskustelisimme mielellämme lisää tietoyhteiskuntaan liittyvistä alueellisista ratkaisuistamme ja kehittelisimme mielellämme malleja jotka ottavat huomioon esimerkiksi kuntien sosiaali- ja terveyssektorin sekä maankäytön ja rakentamisen erityispiirteet ja vaatimukset. Tavoitteenamme on kehittää uusia palveluja ja tapoja tehdä uusia palveluja käyttäjän näkökulmasta. Lisätietoja antaa projektijohtaja Mirka Järnefelt (mirka.jarnefelt@vantaainnovation.fi puh. 040-125 8535).

Ystävällisin terveisin

Ritva Alatalo
toimitusjohtaja
Vantaan Innovaatioinstituutti Oy